

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Климчук С-О. В.

Національний фармацевтичний університет, Україна

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), аналізуючи власну політику з досягнення здоров'я, встановила пріоритетність категорії якості у політиці з охорони здоров'я (ОЗ) країн-членів. Прийнята в 2008 р. на конференції міністрів ОЗ «Таллінська хартія: системи ОЗ для здоров'я та благополуччя» головними цілями систем ОЗ визначила «забезпечення надання високоякісних послуг усьому населенню, доступ пацієнтів до високоякісної допомоги, забезпечення їх упевненості у тому, що постачальники послуг у своїй роботі спираються на найсучасніші та надійні дані медичної науки, а також використовують найадекватніші технології, забезпечуючи високу ефективність і безпеку втручання». Такі пріоритети підтримані резолюцією Генеральної Асамблеї ООН, резолюцією 60-ої сесії Європейського регіонального комітету ВООЗ .

Глобальна стратегія ВООЗ «Здоров'я для всіх» серед головних завдань визнає якість обслуговування та відповідну технологію, у переконанні, що всі країни-члени повинні мати відповідні структури та механізми для забезпечення безперервного підвищення якості медико-санітарної допомоги та вдосконалення належного розвитку і використання технології охорони здоров'я.

Якість в охороні здоров'я – це складна, багатокомпонентна система, в основу якої покладено сукупність принципів, що характеризують ефективність, економічність, адекватність, своєчасність, доступність, достатність процесів щодо охорони здоров'я людини (населення) на рівні науково-технічних досягнень у сучасний період. На сьогодні єдине, загальноприйняте визначення якості охорони здоров'я відсутнє, ця категорія бага-

тоаспектна і пояснюється багатьма концепціями, що з часом змінюються і удосконалюються.

За визначенням ВООЗ, «якість – це точне (відповідно до стандартів) виконання різних видів медичного втручання, які вважаються безпечними, доступні у фінансовому відношенні для даного суспільства і здатні здійснити позитивний вплив на рівень смертності, захворюваності, непрацездатності і нераціонального харчування».

Існують ще декілька підходів до визначення якості: «Якісна медична допомога визначається використанням медичної науки і технології з найбільшою користю для здоров'я людини, але без збільшення ризику. Рівень якості, таким чином, – це рівень балансу вигоди і ризику для здоров'я». «Якість – це виконання вимог або інструкцій»; «Якість – це дотримання стандартів»; «Якісна медична допомога – це сукупність характеристик, що підтверджують відповідність наданої допомоги наявним потребам пацієнта (населення), його очікуванням, сучасному рівню медичної науки і технології»; «Під якісною медичною допомогою розуміють процес взаємодії лікаря та пацієнта, що ґрунтується на професіоналізмі лікаря, тобто його здатності знижувати ризик прогресування захворювання у пацієнта та виникнення нового патологічного процесу, оптимально використовувати ресурси медицини та забезпечити задоволеність пацієнта наданою йому медичною допомогою».

Таким чином, сьогодні медична наукова література насичена визначеннями поняття якості, що змінюють одне одного. Це є цілком закономірним явищем. Така кількість пояснюється складністю об'єкта визначення і кожна конкретна дефініція відображає певну позицію, знання і пріоритети. Але, незважаючи на таку різноманітність критеріїв і компонентів якості, існування великої кількості підходів до її визначення – це об'єктивна реальність, що формує систему показників, кожний з яких має свою область застосування

Питання поліпшення медичної допомоги в Україні та світі є пріоритетними, а основним завданнями управління медичної допомоги є забезпечення оптимальності використання галузевих ресурсів, задоволення потреб пацієнтів та їх очікувань, досягнення відповідності сучасному рівню розвитку науки і т.п. Успішна реалізація цих завдань потребує запровадження ефективної системи управління медичною допомогою населенню, що передбачає аналіз існуючих загальних підходів до підвищення якісної медичної допомоги.